

ŠUP² NA NOVINKY

ŠKOLA
UMELECKÉHO
PRIEMYSLU
PREŠOV

Škola uměleckého priemyslu, Vodárenska 3, 080 01 PREŠOV

2019/2020

+

email: sekretariat@sup-po.sk
<http://www.sup-po.sk>

Ahoj.

Aj v tomto nel'ahkom období sme tu
a sme tu s Vami a pre Vás.

ŠUP NA NOVINKY

UP

Obsah

4 Čo chcem zažiť, vidieť, počuť cez letné prázdniny...

5 ČO MA ROBÍ ŠŤASTNÝM...

} anketa

6 BÁSNICI BEZ PERA

8 Dr. hab. Peter Kocák, PhD, akad. mal.

11 Mgr. Tomáš Telepák, PhD.

} ROZHOVOR

15 Mgr. art. Samuel Čarnoky, ArtD.

18 EXTRÉMIZMUS 2

20 ERASMUS +

24 SME DOMA... Žiaci

28 Galéria Učitelia

33 Koniec...

Ďakujeme všetkým, ktorí mám pomáhali s vydaním tohto ako aj predchádzajúceho čísla. Ľuďom, ktorí stoja za prípravou článkov, ilustrácií a ľuďom, ktorí prispeli do ankiet, rozhovorov alebo sa len tešia na nové číslo.

príprava článkov: Mgr. Alena Daňková
jazyková korektúra: Mgr. Marta Feketeová

ĎAKUJEME

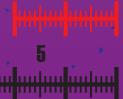
ČO CHCEM ZAŽIŤ, VIDIEŤ, POČUŤ CEZ LETNÉ PRÁZDNINY...

- chcem si oddýchnuť
- precestovať Európu
- upratať izbu
- spontánne výlety a stretnutia so zaujímavými ľuďmi
- chcem zažiť brigádu, ktorá ma bude baviť a nejaký výlet s kamarátmi
- navštíviť Nórsko a Island
- rada by som tento rok cestovala po Slovensku
- chcem začať podnikáť
- chcem zažiť veľa zážitkov a poriadne osláviť 18-tku
- hrať lolko
- chcela by som zažiť príjemné dni s rodinou a cestovať
- chcem spoznávať iné krajinu, navštevovala galérie a múzeá, byť obklopená umením
- cestovať okolo sveta a spoznať samu seba
- chcem byť doma
- nájsť robotu (vydržať) v Prahe s priateľom a zarábať money na vlastný byt, zmaturovať
- chcela by som sa konečne vyspať
- ísiť na dovolenku s rodinou a prežiť pokojný čas
- chcem vidieť svoje maturitné vysvedčenie už v lete
- vidieť Paríž, Louvre
- vidieť koncert BTS v Londýne
- chcem odísť zo školy a nikdy sa do toho pekla nevrátiť
- chcem zažiť koncerty....šicke
- chcem sa zbaviť toxickejých ľudí v mojom živote
- zažiť grilovačku s celou mojou veľkou rodinou
- navštíviť Japonsko alebo Kóreu
- vidieť nové mestá, spoznať nových ľudí
- chcem, aby sa môj ocko vrátil z práce živý a zdravý
- chcem pokoj
- byť s mojimi priateľmi
- chcem odcestovať k moru a ostať tam navždy
- pomôcť babke v záhrade
- vynájsť niečo, čo ešte neexistuje
- chcem sa naučiť jazdiť na štvorkolke
- život, aj keď je to boj
- chcem vidieť Viktóriine vodopády

ČO MA ROBÍ ŠŤASTNÝM...

- jedlo
- ríbezľák
- ženy
- nedeľný obed s rodinou
- nič
- pekné počasie, minecraft
- úspech
- keď vidím grafický odpad
- **to, že ma Boh miluje**
- hodiny s učiteľom Semanom
- ibalgin
- pán učiteľ Poník
- spánok
- spánok, jedlo, káva, relax
- **všetko okrem školy**
- mačky, jedlo a viac mačiek
- hudba
- keď môžem opraviť pani učiteľku Valičkovú
- keď ma pochváli pani učiteľka Valičková
- čas strávený s priateľmi
- príroda
- rodina
- **vyjadrovanie pocitov pomocou vlastnej tvorby**
- keď odchádzam zo školy
- **nedeľný obed s priateľmi**
- optimizmus ostatných
- **moja priateľka**
- keď Peťo dostane päťku
- priatelia
- keď dostanem dobrú známku
- **jarná lúka**
- letné prázdniny
- **oceány bez plastov**
- dobrý film
- **mačanka**
- letné festivaly
- **pípnutie čipu poobede na vrátnici**

Anketa bola vytvorená pred karanténnym zatvorením škôl

Dorota Saraková III. B POSLEDNÝ ŠACH - MAT

Máš ma stále rád
Aj keď dostávam nespočetne rád
O tom, aký mám byť rád
O tom, ako mám v živote hrať
Tú hru s plastovými panáčikmi
Kde je dôležité byť dámou
No nie kráľovnou
Kde sa musíš podriadiť pravidlám
Ktoré nedávajú zmysel
Buď tým istým čiernym panáčikom
Ako tvoj sused napravo a naľavo
Nebyť ničím výnimcočím
Iba seba samého bičom ničiť
Raz príde ten koniec
Ten takzvaný šach - mat
A ty sa budeš radovať
A možno plakať
Prečo to skončilo tak či onak
Budeš rád

Dorota Saraková III. B LÁSKA JE LOTÉRIA SKLAMANÍ

Láska je lotéria sklamaní
Buď stratíš samého seba
Alebo stratíš zase ja teba
Tak to býva
Kde nastala chyba?
To, čo nám je najdrahšie
Opustíme
Aj samým sebe odpustíme
Že robíme v svojich životoch
Takúto chybu
Nuž, tak to býva
Ja som bola tá chyba
Začínam umierať zažíva
Zase túto chvíľu prežívam
Boli sme celí bez seba
Bezsenná
Bez teba
Láska je lotéria sklamaní
Buď stratíš samého seba
Alebo stratíš zase ja teba
Bojím sa, bojím sa teba
Aj samej seba

"MECASSO"

LAF
2020

Luci Anna Franková, 3.B.

Dr. hab. Peter Kocák, PhD, akad. mal.

Ak sa rozhodnete pre štúdium na Filozofickej fakulte v Prešove, určite ho stretnete na Inštitúte hudby a umenia, Katedre výtvarnej výchovy a umení. Maestro vás prevedie svetom originálnej uměleckej grafiky, venuje sa tiež kresbe, maľbe, fotografii a celkom netradičnej láske pre slovenského umelca - čínskej kaligrafii. Držiteľ viac ako troch desiatok ocenení za svoju tvorbu má na svojom konte cez 80 individuálnych výstav doma i v zahraničí a ak by ste mu prestali rozumieť po slovensky, môžete na neho skúsiť prehovoriť po čínsky.

Ak by ste sa mali predstaviť našim študentom sám, čo by ste o sebe povedali?

Že som grafik a maniak na čínsku kaligrafiu...

Predstavujem si grafika, ktorý sa skláňa nad stolom a snaží sa prácne vyryť motív... na druhej strane sedí kaligraf, ktorý zláhka, snáď aj pomocou vánku píše znak. Pre mňa dve odlišné polohy. Kedy nastalo to úplne prvé očarenie umením krasopisu?

Kaligrafia, krasopis ma bavil od malička. Už na zákl. škole som mal krasopis rád, bavilo ma kopírovať dokonalé tvary, naučiť sa ich podstatu, vstrebať ich estetiku, pochopiť a priať za zákon tú krásu. Na košickej šupke som ako stredoškolák dostal neskutočné základy typografie, písmotvorby a za tie štyri roky sme tam dokázali neuveriteľné veci v grafickom dizajne, všetko ručne robené, žiadne počítače, a často, myslím, lepšie ako dnešné digitálne grafické výstupy. No až pred deviatimi rokmi, po treťom návrate z Číny, kde som bol 12-krát a strávil som tam dokopy tri a pol roka, rozhadol som sa začať systematicky študovať toto najťažšie umenie aké poznám, teda denne študovať knihy a videá a prakticky aj písat. Mäkký, pružný hrot štetca,

takmer nemožné ovládnuť ho pri písaní na čínske papiere, a naopak, tvrdý ostrý hrot ihly, či rydla pri práci na medenej doske, toto sú dva póly mojej tvorby, yinyang, rovnováha.

V roku 2016 ste sa zúčastnili Medzinárodnej konferencie akademickej grafiky v Pekingu, na ktorú boli pozvaní pedagógovia z 20 štátov. Dá sa vôbec v krátkosti opísať čo bolo pre Vásabsolútne najväčším prínosom a zážitkom zároveň?

Na tomto mítingu vybranej grafickej spoločnosti, kde boli prítomní najmä profesori, vedúci grafických oddelení svetových akadémii umenia, som bol ja, ako pedagóg učiteľského smeru umenia, osamotený, no o to viac poctený. Najväčším zážitkom bolo asi vidieť svoje tri diela v najreprezentatívnejšej sále ceľej gigantickej Číny, v Hale predkov Taimiao, v zakázanom meste, v Pekingu. Tu práve bola v troch historických budovách inštalovaná reprezentatívna výstava pozvaných profesorov, zakladateľov IAPA – International Academic Printmaking Alliance, v Pekingu.

Po ukončení konferencie ste dostali možnosť pôsobiť na CAFA (najvyššia umelecká, kultúrna a vzdelávacia inštitúcia v Číne) ešte celý mesiac ako profesor grafiky. Aký je rozdiel medzi slovenským a čínskym študentom?

Na toto by sme potrebovali týždňový dialóg. Rozdiel je obrovský. Napríklad, čínsky študent je pracovitý aj preto, lebo rodičia platia jeho štúdium, často sa naň skladá celá rodina otcova a matkina, kontrolujú ho denne, svoje investície si strážia, je to vlastne ich dôchodok, keďže zákonite rátajú s ich návratnosťou.

Čínsky učiteľ má úplne iné spoločenské postavenie, ako u nás, neporovnatelne vyššie, dôstojnejšie a úctyhodnejšie. Žiak, alebo študent, sa snaží v maximálnej miere vychádzať učiteľovi v ústrety, rovnako, samozrejme, i jeho rodičia. Čo povie učiteľ, je sväté. Slovenský študent je oveľa tvorivejší, lebo je viac egocentrický, čo je v Číne nemožné. Tam je základom kolektívne vedomie, všetci sa snažia byť rovnako dobrí, najlepší, no podľa vzoru, aký im ukazuje pedagóg. Fantázia tam veľmi nemá zmysel, skôr výroba ako tvorba, dokonalá výroba, umelecké remeslo, nie umenie, chápanie umenia tam je tradičné ako remeslo, nie vyššie umenie. Toto ma najviac irituje.

Môžeme sa v blízkom čase tešiť na novú výstavu? Teraz, v čase svetovej pandémie koronavírusu, vznikajú rôznorodé umelecké výpovede...

Hm, ja pracujem denne, kolko vládzem, spávam tak 5, 6 hodín, no výstavu praviť je, samozrejme, dosť náročná vec. Adjustácia diel, príprava mediálna, i samotná inštalácia, si vyžadujú veľa

času i finančných prostriedkov. Takže vystavovať na Slovensku je vlastne charitatívna činnosť umelca pre ľud, či galériu. Malo by to byť naopak. Konečná bilancia je u nás strata. O zisku z predaja diel sa ani len nehovorí, to je neuveriteľné. Výstavy po celom svete, odjakživa sa robili a robia najmä kvôli predaju diel, nie ako charita umelca pre niekoho. Ja by som mal mať výstavu v budúcom roku, v Tatranskej galérii.

Vieme, že Peter Kocák je génius grafiky, ale aký je Peter Kocák pedagóg?

To je dobrá otázka. Ja som začal pedagogickú činnosť, ako mnoho ostatných kolegov, najmä kvôli stálemu príjmu, ako zamestnanie. No po mnohých rokoch sa môj prístup k tejto práci zmenil.

Pochopil som, koľko veľa mi toto učenie študentov dáva. Naučilo ma to vedieť formulovať výtvarno - umelecké hypotézy verbálne. Výtvarník je zväčša tichý človek, málovavný, no ako pedagóg, nútený sa vyjadrovať čo najzrozumiteľnejšie, musí hľadať slová, vety, na vyjadrenie umeleckých pojmov, pocitov, postupov a vecí, slovne takmer nevyjadriteľných. A samozrejme, trpezností, ako aj kaligrafia. Vyrovnany učiteľ, s úsmevom na tvári a so zápalom pre svoju vec, teda odbor, ktorý prednáša, dokáže zapáliť žiakov. Inak je učenie nemožné, alebo len chabé.

Akého žiaka by chcel Peter Kocák?

Našťastie, vždy mám dosť žiakov, ktorí mi robia nesmiernu radosť a sú mi skutočným zadostučinením, som na mnohých veľmi hrdý. Jeden je už docentom na vysokej škole v Čechách, druhý tiež docentom na umeleckej škole na Slovensku, viacerí sú riaditeľmi ZUŠ, nemyslím tým na kariérny rast, ale na ich umeleckú kvalitu. Žiak by mal byť najmä zvedavý a kritický a mať trpeznosť systematicky na sebe pracovať. Toto dnešná mládež potrebuje. No svet ju núti k opaku, preto to majú oveľa ľahšie, ako sme to mali v ich veku my, a preto sa ich snažím chápať a pomáhať im.

Ďakujeme za rozhovor, prajeme Vám veľa zdravia a tvorivej inšpirácie.

Alena Daňková

Mgr. Tomáš Telepák, PhD.

Mgr. Tomáš TELEPÁK, PhD. pracuje na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove na Katedre hudobnej, výtvarnej a telesnej výchovy ako odborný asistent. Venuje sa malbe, kresbe, grafike, ale aj digitálnym médiám. A dokonca je absolventom našej školy. V rozhvore sa dozviete, aké zaujímavé môže byť umelecko - pedagogické smerovanie a prečo si dnes tak málo žiakov vyberá povolanie učiteľ.

Tomáš, ty si absolventom našej školy. Ako si spomínaš na svoje stredoškolské časy?

Spomínam si, že som chcel byť grafik, ale keďže sa hlásilo príliš veľa žiakov na tento odbor, bol som posunutý na odbor umělecké stolárstvo. V prvom ročníku som sa dušoval, že si dám žiadosť o preloženie, ale nakoniec som ostal a vyštudoval päťročné štúdium s matritou. Boli sme fajn kolektív a veľmi rád spomínam na časy v lavici. Raz som získal aj pero ako odmenu, že som mal 0 vymeškaných hodín za rok, to svedčí o tom, že som tam rád chodil. Nebolo to veľmi o učení, skôr o takej „kolektívnej strane“. Prax bola tvrdá a „makalo sa“, čo som veľmi nemusel, ale naučilo ma to veľa. Skúsenosti s prácou s drejom a reštaurovanie mi momentálne slúžia na potreby opráv v domácnosti, ale mnoho mojich spolužiakov odišlo do

zahraničia, kde sa remeslom naďalej živia. Vybudovali si „život na úrovni“. Ja som šiel na univerzitu a „kariéra“ musela počkať. Je škoda, že tieto remeselné odbory zanikli, ale všetko môže byť čoskoro inak. Mládež pochopí, že sa tam skrývajú iné hodnoty, okrem tých finančných, ktoré stále pre nedostatok remeselníkov stúpajú. Stane sa to znova „IN“.

Málokto si vie v študentskom veku predstaviť, že bude stať za katedrou. Ako to bolo s tebou?

S myšlienkom o učiteľovaní som laškoval už na strednej škole. Boli to také tie vtipy od spolužiakov, že „ty budeš učiteľ“. Tá predstava mi nevadila, len som si to nevedel predstaviť ako sa k tomu dá dopracovať a či to nie je až príliš veľká zodpovednosť. Neveril som si. Vsadil som skôr na ten umenovedný smer a pokúsil sa o prijímačky na Fakultu výtvarných umení v Košiciach. Neúspešne, aj keď to bolo tesné, ale vtedy brali len dvoch ľudí na „sochu“ a ja som bol na talentovkách prvýkrát, „súperi“ už druhý, tretí. Potom moje kroky viedli na Prešovskú univerzitu, a mojím osudom ostalo učiteľstvo výtvarného umenia. Začal som sa pomaly ponárať do problematiky a metód vyučovania výtvarných aktivít. Napĺňalo ma to aj z dôvodu, že som mal dobrých pedagógov a z toho vznikli konštruk-

tívne vzťahy. Opäť sme sa stretli ako dobrý študentský kolektív a vzájomne sme sa „hecovali“. Celkovo na študentský čas spomínam ako na slobodnú plavbu cez Atény nad Torysou. Nebolo to preto, že to štúdium bolo jednoduché, užili sme si aj krušné chvíle na Dejínach umenia a niektorí na iných psychologicko-pedagogických predmetoch, ale bolo to tým, že výtvarné techniky som celkom ovládal a mal k nim kladný vzťah. Do ateliérov som chodil s radostou a túžbou sa niečo nové naučiť a prestávky medzi seminárm sме

distančné úlohy. Napriek vedomiu o náročnosti povolania som to skúšil hned po skončení školy. Podal som si len jeden žiadosť, uspel som a nastúpil od septembra 2012 do „vlaku“, ktorý sa dodnes nezastavil, aj keď vystriedal pári staníc.

Pre pedagógov výtvarníkov je učiteľské povolanie ľahšie o rovinu absolútneho poodhalenia svojho vnútra. Pred žiakmi prezentujeme nielen svoje vedomosti, ale dovoľujeme im spoznať naše strachy, fóbie, úzkosti, prezentujeme, koho a čo obdivujeme, ponúkame im vlastné pohľadynaživot...

Závisí to od prístupu učiteľa. Nie je potrebné pri vyučovaní výtvarného umenia odhaľovať svoje strachy a úzkosti, či prezentovať svoju silu, presvedčenia. Podstata dobrého učiteľa tkvie v empatii, ale tú nemusí sprevádzať výlev vlastných pocitov. Empatia ponúka priestor pre pochopenie žiaka/študenta a keď sa ten dôverný priestor podarí vytvoriť, tak vzniká otvorené kreatívne prostredie. V tomto vzťahu sa môže nájsť miesto pre prezentáciu vnútorných preferencií učiteľa, je to prirodzené, ale tá miera filtrácie by mala byť funkčne regulovaná a konštruktívna. Mám možnosť vyučovať deti od 5 rokov a celú škálu veku až k dôchodcom a to mi dáva rozhlás, skúsenosť, že vhodnosť metód závisí od schopnosti rýchlej flexibility v komunikačnej stratégii. Stretávam sa s poznámkami od študentiek, typu: „Toto je výtvarná a nie filozofický seminár.“ Rád na túto reakciu odpovedám, že výtvarné umenie a filozofia majú k sebe veľmi blízko. Miera toho, čo vieme postihnúť našimi zmyslami sa premieta do hĺbky nášho

Hairland, akryl, 2020

si vedeli patrične „užiť“. Momentálne, keď pôsobím na Pedagogickej fakulte, prichádzam na to, že študenti strácajú zmysel pre socializáciu a študujú svoj odbor aj keď nechcú, teda berú to len ako nutnosť, aby mali nejaký titul. Prímarne máme prevahu študentiek a len z mála z nich cítim entuziazmus, smerujúci k ich povolaniu, česť výnimkám. Príde mi to trochu zvlášne, možno je to tým vysokým počtom. Učiteľstvo je náročné povolanie a mnoho rodičov na to prichádza aj v momentálnej krízovej situácii, keď sú deti doma a majú nejaké

poznania a jeho kvalít. Do akých detailov vieme zájsť? Nie len pri výtvarnom zobrazovaní, ale platí to aj pre detaily hľbky myšlienok a podstaty vecí. Učiteľ výtvarného umenia musí mať rozhlás zo všetkých sfér poznania, nie len z vizuálneho hľadiska, ale mal by dospieť k pochopeniu javov fyzikálnych, sociologických, politologických, psychologickej, historických... taký ten renesančný človek. V dnešnej digitálnej dobe sa očakáva aj orientácia vo virtuálnom prostredí elektronických médií.

Čoraz menej žiakov sa pri výbere vysokej školy rozhoduje pre povolanie učiteľa výtvarnej výchovy. Prečo je to tak?

V prvom rade ide o nedocenenie učiteľského povolania v spoločnosti, či už z finančného alebo morálneho hľadiska. Momentálne je prítomná zmena v politike a učiteľstvo môže nadobudnúť renomé a vážnosť aj v našej krajine. Druhý faktor je u stredoškolákov mnohokrát prehnané sebavedomie, ktoré predbieha ich úroveň schopností. Majú pocit, že svet na nich čaká a že práve oni budú tí „najlepší dizajnéri a umelci“. Je to prirodzené v takom veku, ale nie každému sa to podarí, pretože percento úspešnosti v „umeleckom priemysle“ je veľmi malé a vrchol, na ktorom by mali stať má tiež obmedzenú kapacitu. Nechcem pôsobiť pesimisticky, ale realita je taká, že spoločnosti stačí len hŕstka „najlepších“ umelcov. Ostatní, veľakrát veľmi talentovaní ľudia, ostávajú na nižších postoch v priestore lokálnej, či komunitnej „slávy“. Samozrejme, aj táto pozícia je veľmi lákavá a postačujúca na zabezpečenie si kvalitného života. Učitelia výtvarného umenia majú o starosť naviac, je tu potreba

sebarealizácie sa vo vzdelávaní a motívovaní iných. Zastávajú minimálne dva posty, umelca a učiteľa. Nie každý je schopný a ochotný pristúpiť na takú náročnú cestu. Skoro nikto si však nevedomuje jednu podstatnú výhodu učiteľských programov a to je presun vyučovania do virtuálneho priestoru. Dobrý pedagóg vo svojom odbore sa dnes nestratí, má možnosť ponúkať kurzy deklarované jeho vzdelením, ktoré môžu prebiehať online, alebo v súkromnom ateliéri. Tým sa zväčšuje možnosť uplatnenia pedagógov a pomáha to k zatraktívneniu tohto povolania aj z finančného hľadiska.

Vďaka pandémii máme obdobie nechceného voľna... pracuješ na niečom v domácom ateliéri?

Môj domáci ateliér je najmenšia izba v našom spoločnom byte, kde neustále pobehuje naša ročná dcérka. Aj ona mi pomáhalu pri poslednej maľbe, kde som jej dal možnosť čarbať ceruzou na plátno a vytvorila krásne hniezdo pre abstraktnú časť jej portrétu. Využil som jej rukopis a nechal sa unášať líniou. Druhu polovicu plátna tvorí jej realistický portrét. Venovali sme tento obraz mojej manželke k „okrúhlinám“. Pracujem na mnohých veciach súbežne. Kresbu, maľbu, grafiku a iné klasické techniky slušne ovládam a venujem sa im pomerne dlho, ale momentálne ma zamestnáva tvorba krátkych videí, fotografia, či digitálna grafika (prebieha aj výstava, kde mám nejaké obrazy, ale momentálne je ten priestor pre pandémiu zatvorený). Už niekoľko dní mám pri stole opretú elektrickú gitaru a mikrofón s túžbou napísat texty a nahrať nejaké nápady, ktoré mi prúdia v hlave.

Chlapci z kapely očakávajú nejaké nové podnety, ale momentálne ešte musím splniť pár záväzkov voči mojim študentom - tvorím dištančné návody k predmetu Grafický dizajn. Podobne zamestnávam aj mojich žiakov zo ZUŠ a vymýšľam im rôzne úlohy, ktoré im posielam cez mail. Ak v tom všetkom nájdem chvíľu, vybehnem s rúškom von a fotím prázdne ulice, či zaujímavé miesta, ktoré som si doteraz nevšimol cez ten frmol ľudí. Takéto karanténne obdobie mi osobne nevadí a mohlo by trvať aj dlhšie, pretože mám množstvo vecí v procese, ktoré potrebujem dotiahnuť. Má pocit, že by nestaciť ani polrok, ale samozrejme, taká dlhá karanténa by platila iba pre mňa, ekonomika potrebuje pohyb. Nerozumiem ľuďom, ktorí v tomto čase zažívajú nudu alebo si po štvrtýkrát pustili ten istý seriál. Nemám čas ani sledovať večerné filmy. Človek tvoriaceho typu, „homo-creatis“ má potrebu stále niečo vytvárať.

Akého žiaka by si rád privítal na pedagogickej fakulte?

Cieľom pedagogických fakúlt je nájsť všeobecne rozhladeného a talentovaného (výtvarne, hudobne, pohybovo a intelektuálne) študenta, ktorý dokáže motivovať ďalších ľudí. Samozrejme, hovoríme o ideálnom prípade a tých napočítame na jednej ruke vo vzorke zloženej z tristo študentov. V oboch prípadoch je potrebné na sebe makáť. Umelec na voľnej nohe má svoje problémy a iné má učiteľ výtvarného odboru. Profesionalita je všadeprítomná a žiadana, ale kto chce byť naozaj dobrý, potrebuje pristúpiť na cestu neustáleho sebazdokonálovania.

Sídlišká nadrealizmu I., II., III., Digitálna fotokoláž, 2019

Chaos, deštrukcia, tvorba; Digitálna fotokoláž, 2019

PaperSchmidt, Fotografia, 2019

Ďakujem pekne za rozhovor, Tomáš. Prajeme ti veľa tvorivých nápadov a skvelých študentov.

Alena Daňková

Mgr. art. Samuel Čarnoky, ArtD.

Typograf, grafický dizajnér a pedagóg v jednej osobe momentálne pôsobí ako odborný asistent na Fakulte umení na TU v Košiciach na Katedre dizajnu v Ateliéri vizuálnej komunikácie. Venuje sa publikačnej činnosti, lektorským aktivitám, na svojom konte má niekoľko samostatných aj kolektívnych výstav. Svoje autorské písma tvorí a publikuje od roku 2010 pod značkou CarnokyType. Za svoju tvorbu získal množstvo ocenení, jednou z nich je aj Národná cena za dizajn – komunikačný dizajn 2018/1. cena v kategórii profesionálny dizajn: „Spis 44“.

Samuel, si absolventom Školy úžitkového výtvarníctva v Kremnici. Čo si si odniesol v základnej výbave z tejto školy a čo vôbec by mala dať kvalitná stredná umelecká škola žiakovi, aby bol pripravený na vysokoškolské štúdium?

Z pohľadu teenagera som vtedy veľmi neriešil čo mi dáva škola po odbornej stránke, skôr bolo pre mňa zaujímavé všetko to ostatné zo študentského života. Prostredie, v ktorom som sa ocitol, ma formovalo najmä po stránke názorovej a osobnostnej, vznikli tam pekné a pretrvávajúce priateľstvá. Počas štúdia na strednej škole som sa dostal do graffiti komunity, malo to svoje úskalia, ale odpichlo ma to zároveň k tomu, čo robím dnes (dizajn písma, typografia). Myslím si, že kvalitná škola by mala naučiť žiakov čo najviac po odbornej stránke, ale mala by ich aj formovať názorovo a osobnostne, ukazovať im správne hodnoty a apostoje k svetu a životu.

Je ostatné už len tvrdá drina a záležitosť životných cieľov?

Neviem, či to viem objektívne zhodnotiť, je to individuálne. Prirodzený talent možno toľko drieť nemusí a zas niekto cielavedomý s menšou dávkou talentu si to dokáže vydrieť.

Akú umeleckú výbavu a predpoklady by mal mať záujemca o štúdium dizajnu?

Mal by ovládať základné odborné zručnosti, mal by mať prehľad o histórii a súčasnom dianí v dizajne (rovnakо aj všeobecný prehľad), mal by vedieť formulovať a tlmočiť svoje názory verbálne aj vizuálne, byť otvorený vzájomnému dialógu.

Dobrý učiteľ by mal žiaka inšpirovať. Doakej miery môže učiteľ pretvárať svojho žiaka? Má na to vôbec právo?

Každý učiteľ v istej miere formuje svojho žiaka a je jeho úlohou, aby ho viedol.

Je tu ale krehká hranica rozoznávať kedy vstupuje do pedagogického procesu prehnané ego, alebo ješitnosť. Dobrý učiteľ by mal byť sprievodcom, mal by žiaka navigovať, ukazovať mu spôsoby, viesť vzájomný dialóg. Tiež si myslím, že by to mohlo fungovať aj opačne, dobrý učiteľ by nemal byť mentor a nespochybnielňa autorita, ale mal by vedieť vnímať aj to, že sa môže od svojich žiakov tiež veľa naučiť.

Nechcem vykrádať cudzie rozhovory, ale vašu vetu „Inšpiráciu možno nájsť i na fláši od leča“, by si mali povinne osvojiť všetci študenti umeleckých škôl. V dnešnej digitálnej dobe je obrovský problém s novými nápadmi, moja generácia si musela vystačiť s vlastnou fantáziou...

Áno, je pravda, že digitálna doba priniesla množstvo povrchnosti a amaterizmu, na druhej strane by som to ne-paušalizoval, pretože digitálna doba nám priniesla aj nové možnosti, ktoré sa treba naučiť efektívne využívať. Problém však vnímam aj niekde inde, pravdepodobne je v súčasnosti rovnaké množstvo talentovaných jedincov ako kedysi, no dnes je viac možností, je tu obrovská ponuka škôl výtvarného zamerania, dopyt je väčší ako je potrebné. Za starých čias na Slovensku boli tri stredné umelecké školy a jedna vysoká, vyštudovali len tí najlepší, dnes sa generuje obrovské množstvo absolventov, bežne sa stáva, že vyštudujú aj tí priemerne nadaní.

Ktorý tvoj dizajnérsky produkt, ak to tak môžem nazvať, je tvojmu srdcu najmilší?

Z písmarských realizácií je mi srdcu najmilšie písmo Inka, doposiaľ najkomplexnejšie písmo, aké som vytvoril – okrem

toho, že to bolo obrovské množstvo práce a veľa som sa počas jeho reálizácie naučil, je za ním aj pekný príbeh (love story – je inšpirované mojou už manželkou, ktorú blízki volajú Inka). Z ostatných knižných prác si cením publikáciu NEONa (spoluautor Radoslav Sinčák) a Fonts SK, k obom mám blízky vzťah nielen z hľadiska dizajnu knihy, ale aj riešenia obsahovej podoby a edičnej práce. Keďže ide o autorské počiny, mal som voľné ruky pri ich realizácii.

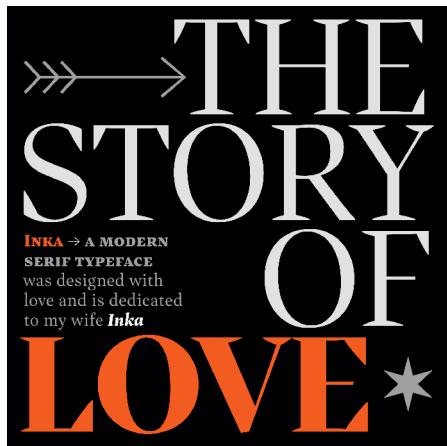
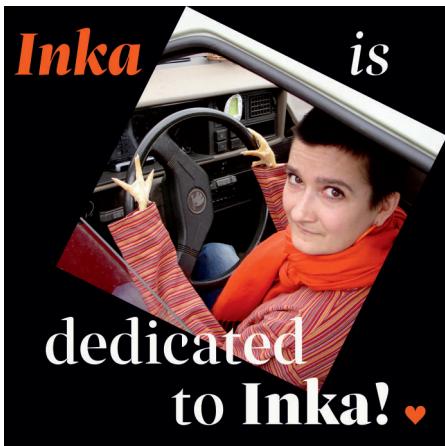
Čím nás v budúcnosti ešte prekvapiš?

Po pravde,
neviem,
nechajte sa prekvapiť. :)

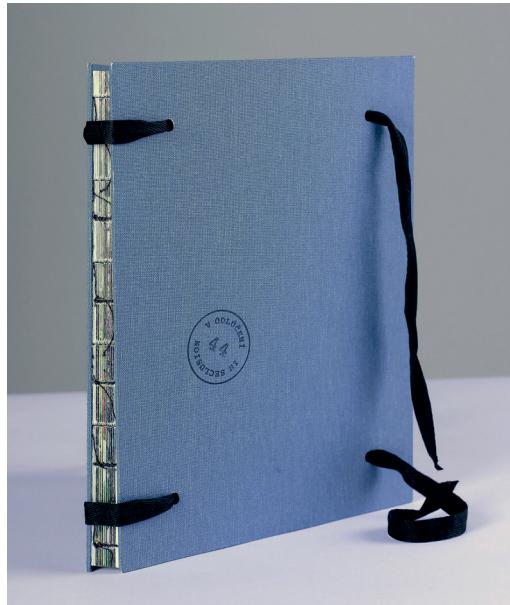

Ďakujem pekne za rozhovor, Samuel, prajem ti veľa tvorivej energie a nech ti to „priše“! :)

Alena Daňková

→ SHE'S ←
friendly * careful
funny ♦ playful
kindly * intuitive
optimistic ♠
enthusiastic ❤

Extrémizmus₂

Podpora extrémizmu, hlavne u mladých, ma desí.

Je to len rebélia voliť tzv. antisystém, alebo je to skutočné stotožňovanie sa s ideológiou extrémistov?

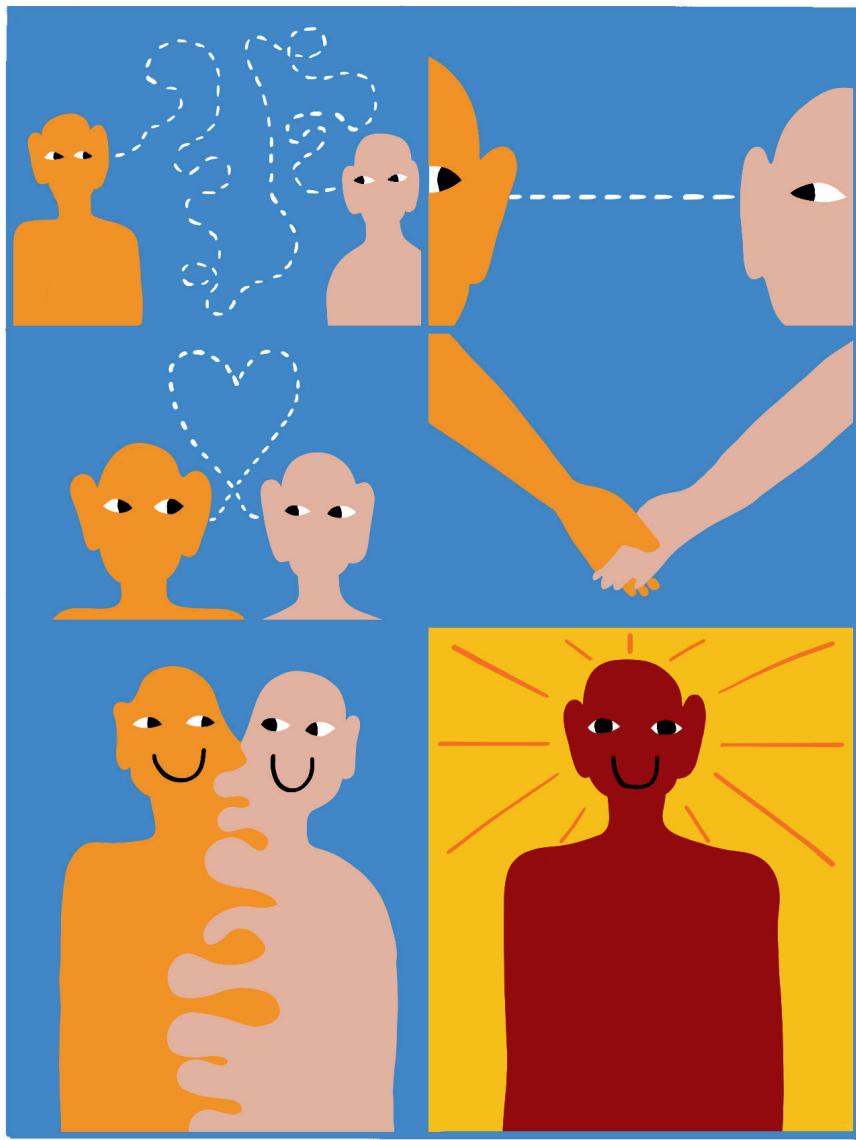
Extrémizmus, ten politický, sa nám snaží zobrať základné práva, snaží sa rozvrátiť systém demokracie cez šírenie zbytočnej nenávisti voči menšinám. Snaží sa obmedziť naše slobodné práva a čo najviac ľudí škatul'kovať a členiť na nejaké zbytočné normy namiesto toho, aby riešil skutočné problémy ľudí. Prstom sa ukazuje na Rómov, homosexuálov, či ľudí s iným vierovyznaním, ako keby mohli to, ako sa narodili.

Mám pocit, že mladá generácia nepozná minulosť a tak má extrémistická strana vysokú podporu hlavne u nej. Kde je problém? V školstve? Málo dejepisu? Každopädne systém fatálne zlyhal a každý by sa mal zamyslieť nad sebou a svojimi hodnotami, či mu ten Róm fakt tak prekáža len preto, že má inú farbu pleti alebo či mu ublíží, obyčajné rešpektovanie sexuality, či náboženstva iného človeka.

Patrik Tupta, IV.A

LAF
2020

Luci Anna Franková, 3.B.

ERASMUS +

2018 - 2020

Pre školské roky 2018 – 2020 bol pre školu schválený projekt Erasmus+, v rámci ktorého sa študenti vo veku 14-17 rokov a pedagógovia školy zúčastňujú vzdelávaco-výchovných mobilít v Taliansku, Španielsku a Švédsku a ďalších projektových aktivít v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu. Naša škola bola hostiteľom partnerských škôl v októbri 2019. Cieľom projektu Sme iní, sme rovnakí, je sociálna inklúzia, spoznávanie iných kultúr, ich zvykov a tradícií, učenie sa tolerancii a porozumeniu rozdielnosti. Práca a výsledky projektu sú zverejňované zamestnancom a študentom škôl, rodičom a verejnosti prostredníctvom stretnutí, školských webových sietí, eTwinningu, Facebooku, školského časopisu a lokálnych médií.

1. stretnutie

Miesto: Istituto Istruzione Superiore "Pertini-Santoni", Crotone, Taliansko

Termín: október 2018

Téma: Tolerancia

2. stretnutie

Miesto: IES LÁZARO CARRETER, Alcalá de Henares, Španielsko

Termín: apríl 2019

Téma: Rozdielnosť

3. stretnutie

Miesto: Škola umeleckého priemyslu, Prešov, Slovensko

Termín: október 2019

Téma: Šikanovanie

4. stretnutie

Miesto: Hultdalsskolan, Åby, Švédsko

Termín: máj 2020

Téma: Študenti so špeciálnymi potrebami

IT

CROTONE - TALIANSKO

Deň nášho odletu bol stresujúci, no zároveň plný vzrušenia. Odleteli sme z Krakova okolo 11 hod. Po dvoch hodinách sme prileteli na letisko do Lamezia Terme a tešili sme sa, že sme konečne v Taliansku.

Boli sme obdarení úžasným letným počasím a krásou krajiny. Šli sme na ubytovanie a neskôr sme sa vybrali do mesta. Na prechádzke sme videli mnoho historických a dych vyrážajúcich budov! Potom sme si dali chutnú pizzu.

Druhý deň sme trávili workshopom v partnerskej škole Pertini Santoni, kde sme prezentovali naše krajinu, náš folklór a tradičné jedlá a po krátkej prestávke, na ktorej sme sa spoznávali so žiakmi a učiteľmi z Talianska, sme sa presunuli do druhej budovy školy. Po

príchode do druhej budovy nám žiaci ukázali ich ateliéry a svoje výtvarné diela.

Popoludní sme mali aktivity na pláži. Tam sme sa stretli s učiteľom telocviku a žiakmi školy a zahrali si plážový volejbal.

Napokon sme si išli zaplávať. Deň sme zakončili chutnou talianskou večerou. Tretí deň sme boli prijatí na mestskom úrade v Crotone. Tu nás privítala poslankyňa mesta. Po prezentácii nás prišla na mestský úrad natočiť miestnu televíziu.

Potom sme išli do školy. Tu sme mali medzikultúrnu exhibíciu s jedlom, oblečením, fotografiami a hudbou z ostatných partnerských škôl. Potom sme mali obed v rýchлом občerstvení ponúknutý partnerskou školou. Po obede sme išli na pláž s talianskymi študentmi.

Na štvrtý deň sme navštívili v Capo Colonna Medzinárodné Archeologické Múzeum a Archeologickej park. Lokácia tohto múzea sa nachádzala na veľmi veternom území, no i napriek tomu bolo veľmi horúco. Predtým, ako sme vstúpili, nám naša koordinátorka Ornella, poskytla historické informácie o múzeu a parku.

V múzeu sme mohli vidieť veľa artefaktov ako mince, náušnice, misky, malé sošky, pozostatky z stĺpov a sôch. Tiež, sa tam nachádzala sekcia s artefaktami, ktoré boli vylovené z mora. Veľmi sme si užili čas strávený v tomto múzeu, pretože bolo odlišné od našich slovenských múzeí.

Naša cesta domov bola dobrá. Tak, ako sme prišli do Crotone, sme tiež aj odchádzali. Vodiči nás odviezli na letisko v Lamezia Terme minivanmi už o 5:30.

ráno z Crotone. Počasie bolo pre let skvelé a taktiež aj výhľad z lietadla bol prekrásny. Taliani sediaci vedľa nás boli veľmi zhovorčíví a milí. Let sme si užili.

Žiačky III.B – M. Bartošová,
A. Bujňáková, L. A. Franková,
A. Frišová, N. Horbačová, T. Kovalčová,
V. Lizáková, B. Roguľová

ALCALÁ - ŠPANIJE

V rámci projektu Erasmus sme mali možnosť navštíviť Španielsko a spoznať tak zvyky, ľudí a kultúru tejto krajiny. Mesto Alcalá, ktoré sme mali možnosť spoznať je preslávené pribehom Dona Quijotta. Veľmi nás zaujala miestna architektúra a pamiatky.

Ochutnali sme množstvo tradičných

jedál ako napríklad tapas, paella, torilla Espanola...

Navštívili sme aj ich školu. Táto škola funguje podobne ako naše gymnázia. Celý čas našej návštevy sme mali spoločné aktivity. Rozprávali sme o výsledkoch dotazníka o rôznorodosti, ktorý vypracovávali aj žiaci našej školy. Boli sme rozdelení do tímov, v ktorých boli žiaci z rôznych krajín.

Predvedli nám aj tradičné španielske tance

Žiaci III.A – T. Dziak, H. Džamová,
S. Kucková, J. Kundrík, Š. Majerníková,
S. Rozsýpaná

Žiaci III.B – D. Saraková, J. komorník

ES

SK

PREŠOV - SLOVENSKO

Tretie projektové stretnutie bolo organizované našou školou v Prešove. Prvý deň p. Hugecová a p. Varchoľ privítali partnerov a podali inštrukcie k práci.

V tento deň p. učiteľka Černooká vystúpila s prednáškou o ľudských právach, šikane, kyberšikane a zdôraznila, že je to trestný čin.

Potom prišiel na rad odprezentovať tému Šikana a kyberšikana jednotlivými partnerskými školami.

O 15:00 bola vernisáž výstavy výtvarnej súťaže projektu v našej škole. Boli tam práce zo všetkých škôl z projektu. Výstava bola otvorená bášňou, vyhlásením výhercu v súťaže a hudbou. Výstava trvala okolo hodiny. Potom naši študenti zobrali ostatných na večeru a na nákupy.

Druhý deň bol opäť pracovný. Robili sme spoločné aktivity, takže sme sa

rozdelili do zmiešaných skupín žiakov zo všetkých krajín a začali sme robiť aktivity o šikane a kyberšikane.

Po obede sme sa stretli znova pred budovou PSK, kde sme mali prijatie zástupcom Prešovského samosprávneho kraja. Taktiež sme sa dozvedeli nové veci o Prešove. Po tomto rozhovore sme sa znova rozdelili do skupín a šli ukázať mesto Prešov partnerom.

Večer sme sa stretli v našej škole kde sme mali „Slovenský večer“, ukázali sme im folklórny tanec, folklórne piesne a taktiež sme im dali ochutnať naše typické jedlá. Aj partneri mali pre nás pripravené sladkosti.

Tretí deň bol poznávací výlet do Bardejovských Kúpeľov a Bardejova. Naša cesta sa začala o 9:00.

V Bardejovských Kúpeľoch sme navštívili múzeum ľudovej architektúry. Videli sme veľa krásnych budov.

Po prechádzke po Kúpeľoch a okolo domu, kde sa liečila cisárovna Alžbeta - Sisi, sme mali čas pre seba a obdivovali sme krásu Bardejovských Kúpeľov.

Po dobrom obede sme šli do Bardejova, kde sme si prezreli námestie, kostol sv. Egídia a radnicu. O 16.15 sme nastúpili do nášho autobusu a vrátili sa späť do Prešova, a keďže na druhý deň partneri cestovali domov, rozlúčili sme sa so všetkými.

Naše trojdňové stretnutie bolo veľmi milé a plné zábavy, dobrodružstiev a sa-mozrejme nových informácií a nových priateľov.

Žiaci II.A – M. Puškárová, S. Havriová, D. Balužinská, C. Švrlingová

Žiaci II.B – L. Kokinčáková, D.

Nováková, R. Petro, M. Šín

SK

SME DOMA...

Ani v čase pandémie koronavírusu sa život nezastavil.
Čomu sa venovali naši maturanti okrem školských povinností?

fot. Robert Kabliński

1. Mário Bujňák sa chce v budúcnosti venovať sokoliarstvu. Na fotografii s myšiacom lesným MIŠOM. Získané vedomosti z umeleckej školy ale určite využije pri kreslení svojich zverencov...

2. Andrea Sarnecká nič nenecháva na náhodu - pripravuje sa na štúdium Krajinnej a záhradnej architektúry v Nitre. Aj jej maturitná práca bola zameraná na tvorbu propagačných materiálov pre záhradníctvo Cézarei.

Vizitky

3.

Žanetka Tkáčová pracovala v rámci PČ MS na svojej veľkoplošnej mal'be. Minister však rozhodol, že ju nikto neuvidí. Skúsili sme to napraviť:

Časť maturitnej práce Kataríny Krištánovej, ktorá sa aj v budúcnosti chce naplno venovať tetovaniu.

4.

5. Martina Dušenková

„Najprv práca a potom zábava“.

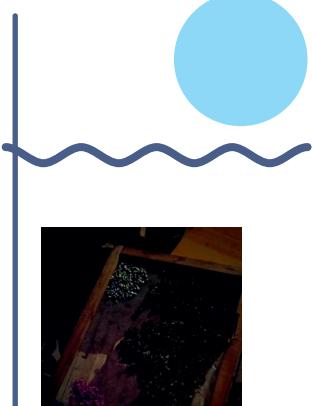

Sebastián Kvašňák
a 3D print - objekt
k maturitnému
zadaniu.

6.

7

Veronika Torkosová
„Ked' tma mení svet,
ked' svetlo mení
charakter krajiny“
fotografia

8.

Natália Legiňová
„Kúsok prírody, zdravia
a šťastia pre všetkých.“
Produktový dizajn
Súčasťou je aj príprava
samotných produktov.

Milí maturanti,

určite ste si mnohí predstavovali ako ukončíte štúdium na našej škole. Vo Vašej fantázii mal priestor aj scenár posledného dňa, kedy si preberiete maturitné vysvedčenie, dvere do života sa Vám otvoria dokorán a Vy rozprestrie krídla na svoj nový let. No život prináša mnohé prekvapenia a prekvapil aj nás všetkých tak, ako sme to nikto nepredpokladali. Ale nezastavil sa, len priniesol iné okolnosti ukončenia Vášho štúdia a vôbec Vášho pôsobenia na našej škole.

Dnes, pri preberaní vysvedčení, by sme stáli oproti sebe a vyslovovali si slová vdaky a vzájomné želania do života. No mimoriadna situácia nám zamiešala karty a preto dovoľte, aby som sa aspoň touto cestou v mene vedenia školy a aj svojich kolegov rozhľúčila s Vami. Nech boli roky strávené na našej škole akokoľvek ťažké, sú minulosťou. Musíte však rátať s tým, že život Vám prinesie nejednu takúto životnú situáciu. Ste však mladí ľudia, so srdcom na správnom mieste a ja viem, že dokážete prekážky prekonávať, stačí len veľmi chcieť. Chceme Vám všetkým zaželať veľa zdravia, šťastia, optimizmu a životného elánu. Veríme, že Vás Vaše kroky povedú aj v budúcnosti k nám a Vy si budete chcieť s nami zaspomínať na staré dobré časy alebo sa pochváliť tým, čo ste v živote dosiahli a dokázali. Vždy zostanete súčasťou histórie našej školy a našich spomienok.

ŠUP Prešov, 19. mája 2020

Ing. Katarína Pindešová, riaditeľka školy

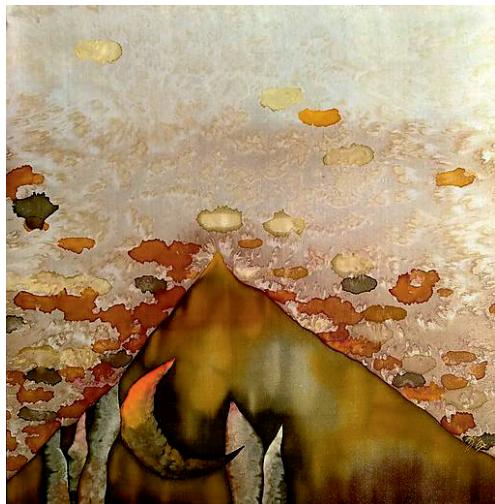

Mgr. art. Peter Varchol', Výber z cyklu ReMemory, experimentálna fotografia, 2015

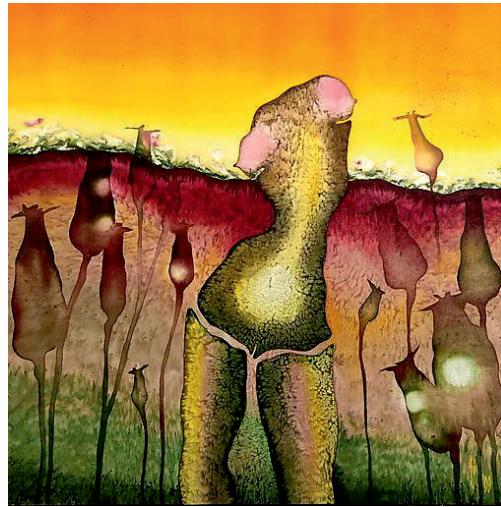
Mgr. art. Darina Varchoľová
MINECITY SOBRANCE
Diplomový projekt
Toto je prvý virtuálny festival
súčasného umenia.

Z cyklu „ráno“

Z cyklu „ráno“

V záhrade

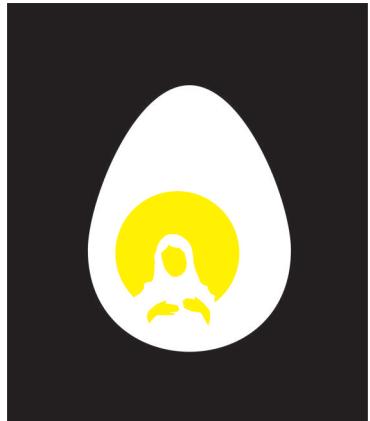
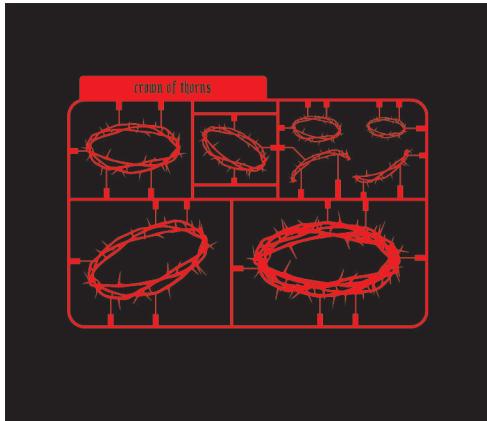
Mgr. Alena Daňková

Mgr. art. Jozef Poník

Mgr. art. Vladimír Seman

---

uvidíme sa v novom roku
